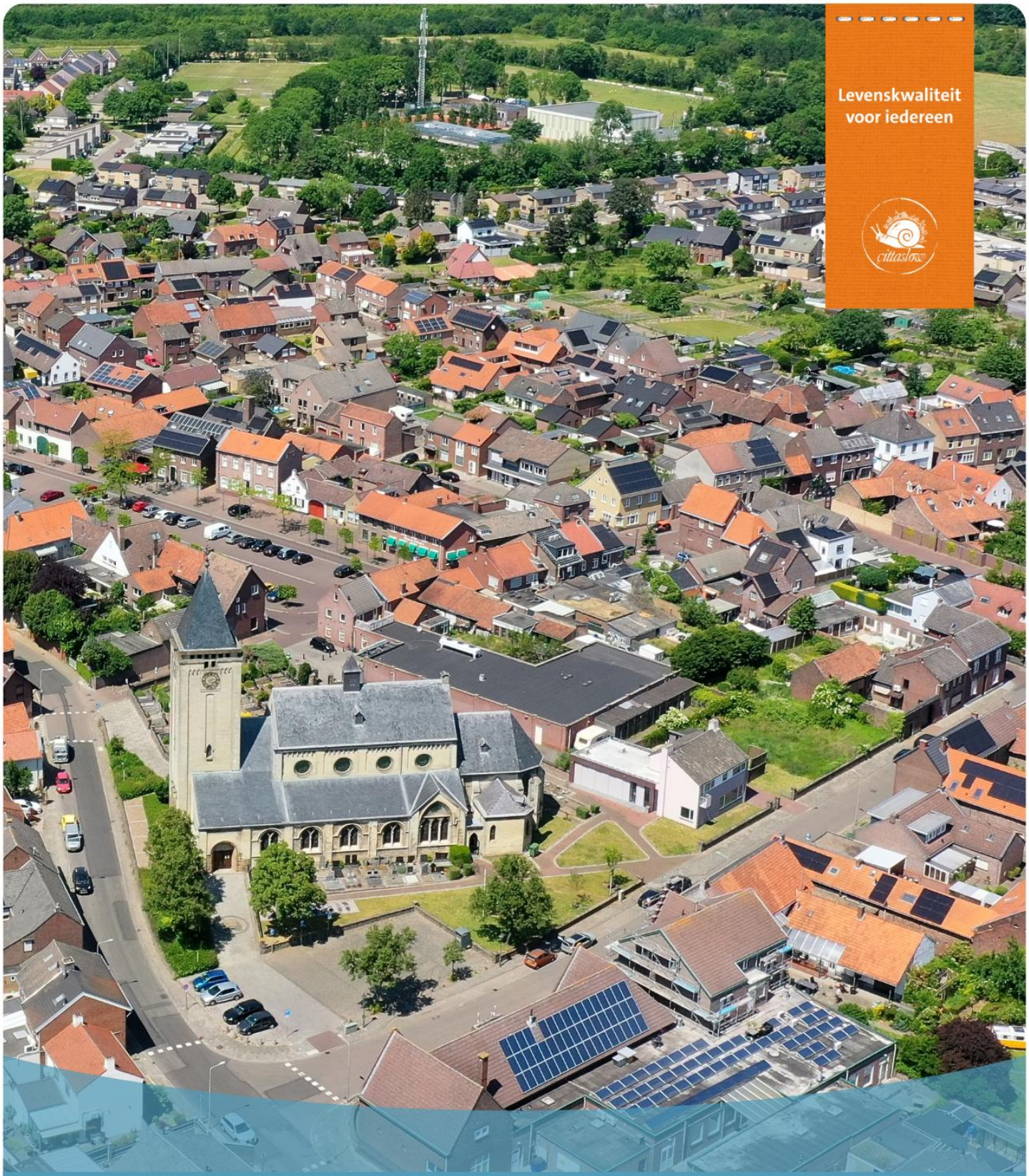

Opgave Duurzaamheid
‘Écht Duurzaam - Koers op morgen’

Gemeente Echt-Susteren

Voorwoord

Voor ons ligt ‘Écht Duurzaam – Koers op morgen’: onze opgave duurzaamheid, waarmee we als gemeente Echt-Susteren met vertrouwen en ambitie richting de toekomst kijken. Duurzaamheid is voor ons geen los project of tijdelijke trend, maar een strategisch uitgangspunt dat richting geeft aan onze keuzes, investeringen en manier van samenwerken. Als trotse Cittaslow-gemeente bouwen we vanuit onze eigen identiteit – met aandacht voor kwaliteit, menselijke maat en lokale kracht – aan een gezonde, leefbare en toekomstbestendige gemeenschap.

De opgaven waar we voor staan zijn breed en complex. Ze raken energie, klimaat, gezondheid, leefbaarheid, economie, erfgoed en de kwaliteit van onze publieke diensten. Juist daarom vraagt de toekomst om samenhang, rust en helderheid in sturing. Deze opgave brengt die focus. Ze verbindt de kernwaarden van Cittaslow met de Sustainable Development Goals en sluit aan bij Europese ontwikkelingen zoals de Corporate Sustainability Reporting Directive. Daarmee werken we integraal, transparant en met meetbare voortgang aan de thema’s die er écht toe doen voor onze inwoners, ondernemers en partners.

De kracht van onze aanpak van deze opgave zit in de gezamenlijke totstandkoming. Diverse medewerkers en teams hebben samengewerkt aan het in kaart brengen van lopende initiatieven, ambities en kansen. Door ateliersessies en brede afstemming is een gedragen koers ontstaan: één die recht doet aan wat we al doen én richting geeft aan wat nodig is. Met de OGSM-methodiek vertalen we strategische doelen naar concrete acties, resultaten en monitoring. Zo zorgen we ervoor dat we niet alleen dromen over morgen, maar er vandaag al doelgericht aan bouwen. In de volgende fase betrekken we de stakeholders en partners van de gemeente Echt-Susteren bij de verdere uitwerking.

We kiezen bewust voor een opgavegerichte en datagedreven manier van werken. Niet om processen zwaarder te maken, maar om beter te kunnen sturen, leren en verantwoorden. Duurzaamheid is een doorlopend proces. Daarom actualiseren we onze aanpak elke twee jaar op basis van nieuwe inzichten, veranderende wetgeving en wat werkt in de praktijk. Deze aanpak is geen eindpunt, maar een stevig fundament onder een lerende organisatie en een betrouwbare overheid.

Onze gemeente staat bekend om haar sterke sociale verbanden, prachtige landschap, rijke cultuur en ondernemende samenleving. Deze kwaliteiten vormen de basis waarop we verder bouwen. Samen maken we Echt-Susteren stap voor stap groener, gezonder, socialer en economisch veerkrachtiger – voor onszelf én voor de generaties die na ons komen.

Met trots presenteer ik u onze opgave duurzaamheid: ‘Écht Duurzaam – Koers op morgen’. Ik nodig u van harte uit om samen met ons koers te zetten op morgen.

Hub Meuwissen

Wethouder Duurzaamheid

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	4
1. Inleiding	7
2. Missie, Visie, Strategie	8
3. Kwaliteit en ontwikkeling van het Programma	10
4. Het Programma Duurzaamheid	11
5. Methodiek	12
6. Relatie met de P&C-cyclus	13
7. Projectgericht werken	14
8. De Pijlers	15
Pijler 1. Duurzaamheid & Milieu	15
Pijler 2. Sociale Verbinding & Leefbaarheid	17
Pijler 3. Lokaal Ondernemerschap & Erfgoed	18
Pijler 4. Sterke Publieke diensten	20
Bijlage 1: Programma Duurzaamheid Korte termijn	21
Bijlage 2: Totale Programma Korte, Middellange en Lange termijn	40
Bijlage 3: Afwegingskader Duurzaamheidsprogramma Gemeente Echt-Susteren	41

Managementsamenvatting

‘Écht Duurzaam – Koers op morgen’ is de integrale duurzaamheidsopgave van de gemeente Echt-Susteren. De opgave geeft richting aan de manier waarop de gemeente werkt aan een gezonde, leefbare, sociale en toekomstbestendige gemeenschap. Duurzaamheid is daarbij geen los beleidsthema, maar een uitgangspunt dat terugkomt in alle opgaven van de gemeentelijke organisatie.

Strategisch kader

De opgave duurzaamheid is gebaseerd op drie samenhangende fundamenten:

1. **Cittaslow-kernwaarden (VITA):** Verbinding, Identiteit, Toekomstbestendigheid en Ambitie vormen het morele en inhoudelijke kompas.
2. **Sustainable Development Goals (SDG’s):** deze bieden de inhoudelijke kapstok voor doelstellingen binnen economie, ecologie en sociaal-maatschappelijke thema’s.
3. **Aansluiting op de CSRD-richtlijnen:** Versterkt transparantie, meetbaarheid en de kwaliteit van rapportages. Ook sluit de gemeente hiermee beter aan bij partners die aan deze richtlijnen moeten voldoen.

Hiermee ontstaat een integrale, toetsbare en toekomstgerichte benadering waarin duurzaamheid zichtbaar onderdeel wordt van de planning & control-cyclus.

Missie, visie en strategie

De gemeente streeft naar een duurzame en vitale leefomgeving waarin kwaliteit van leven centraal staat. Modernisering gaat hand in hand met behoud van identiteit en erfgoed. De strategie is uitgewerkt langs vier pijlers, die richting geven aan beleidskeuzes en investeringen:

1. **Duurzaamheid & Milieu**
   Gericht op energietransitie, circulaire economie, biodiversiteit, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Met concrete doelen zoals CO_2-reductie, versterking van groene infrastructuur en een toekomstbestendig watersysteem.

2. **Sociale verbinding & Leefbaarheid**
   Gericht op gezondheid, preventie, inclusie en kansengelijkheid. De sociale basis wordt versterkt via ontmoetingsplekken, positieve gezondheid, armoedebestrijding en integrale samenwerking met zorg, onderwijs en welzijn.

3. **Lokaal ondernemerschap & Erfgoed**
   Gericht op een veerkrachtige lokale economie, aantrekkelijk vestigingsklimaat, eerlijke werkgelegenheid en bescherming van cultuur en erfgoed. Duurzame bedrijfsvoering en circulaire productie staan hierbij centraal.

4. **Sterke publieke diensten**
   Gericht op transparante besluitvorming, participatie, digitale dienstverlening, veilige leefomgeving en een betrouwbare overheid. Participatie wordt structureel ingebed in beleid en gebiedsontwikkeling.

Programmatische uitvoering

De opgave is ontwikkeld via brede interne inventarisatie, ateliersessies en toetsing op haalbaarheid en samenhang. De uitvoering verloopt programmatisch. Daarbij gebruiken we de OGSM-methodiek om strategische doelen te vertalen naar meetbare resultaten.

Hiermee ontstaat een heldere lijn van visie → doelen → acties → indicatoren.

Het programma:

- Helpt bij het volgen van de voortgang binnen de P&C-cyclus;
- Voegt geen nieuw beleid toe, maar ordent en versterkt bestaand beleid;
- Wordt periodiek opnieuw bekeken en waar nodig aangepast.

Samenhang en organisatieontwikkeling

Programmatisch werken vraagt om integraal samenwerken tussen teams beleid, beheer, uitvoering, data en financiën. Daarom wordt gestuurd vanuit multidisciplinaire teams en wordt samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners versterkt. Dit voorkomt versnippering en verhoogt effectiviteit.

Conclusie

Met 'Écht Duurzaam – Koers op Morgen' beschikt de gemeente over één overkoepelend en goed onderbouwd duurzaamheidsprogramma. Het biedt:

- Duidelijke richting en prioriteiten,
- Meetbare doelen en bestuurbare uitvoeringslijnen,
- Een integrale aanpak voor de samenhang tussen milieu, sociaal, economie en overheid,
- En een stevig fundament om duurzaam, transparant en toekomstgericht te kunnen sturen.

Zo werkt Echt-Susteren doelgericht aan een gezonde, verbonden en toekomstbestendige gemeenschap.

Leeswijzer

In deze opgave duurzaamheid laten we zien hoe we in Echt-Susteren samen werken aan een toekomstbestendige, gezonde en fijne leefomgeving. De samenhangende hoofdstukken sluiten op elkaar aan en geven gezamenlijk richting aan ons duurzaamheidsbeleid en de uitvoering daarvan. Zo bouwen we stap voor stap aan een duurzamere gemeente

1. Inleiding

In de inleiding schetsen we onze basis: Waarom staat duurzaamheid binnen onze gemeente centraal? Hoe geven we onze Cittaslow-kernwaarden (VITA) richting? Welke internationale kaders – zoals de SDG's en CSRD – vormen hierin het fundament?

2. Missie, Visie en Strategie

In dit deel lees je wat de gemeente Echt-Susteren wil bereiken en via welke strategische pijlers dit wordt aangepakt. Deze pijlers vormen de ruggengraat van de volledige opgave Duurzaamheid.

3. Kwaliteit en ontwikkeling van het Programma Duurzaamheid

Dit hoofdstuk beschrijft de totstandkoming van de opgave duurzaamheid, bijdragen van interne en externe partners en de verdere ontwikkeling de komende jaren, met toelichting hoe monitoring, data en beleidsvorming deze ontwikkeling versterkt.

4. Het Programma Duurzaamheid

Dit onderdeel bevat de kern van dit document: *Écht duurzaam – Koers op morgen*. Hierin werken we onze vier hoofdonderdelen uit: Duurzaamheid & Milieu, Sociale verbinding & Leefbaarheid, Lokaal ondernemerschap & Erfgoed en Sterke publieke diensten.

Binnen ieder onderdeel zijn de thema's uitgewerkt volgens de OGSM-methodiek. Deze methodiek brengt per thema overzichtelijk in beeld wat we willen bereiken (Objectives en Goals), hoe we dat gaan doen (Strategies) en welke acties en resultaten daarbij horen (Measures). Ook maken we de voortgang inzichtelijk.

5. Methodiek

In dit deel lees je hoe de systematiek OGSM wordt gebruikt voor **focus, samenhang en monitoring** en hoe dit aansluit op de **planning- en controlcyclus.** Deze tool geeft een helder overzicht van ambities, inspanningen en resultaten en ondersteunt transparantie en bijsturing. Ook toont OGSM hoe duurzaamheidsdoelen elkaar versterken en een integrale aanpak ontstaat.

6. Relatie met de Planning & Controle Cyclus (P&C)

Dit hoofdstuk vermeldt de voordelen van aansluiting op de P&C-cyclus waaronder extra administratie wordt voorkomen, betere monitoring van de voortgang, versterking bestaande doelen en het toetsen van nieuwe projecten met het afwegingskader.

7. Projectgericht werken

De opgave duurzaamheid vraagt om omdenken en nauwere samenwerking tussen teams en domeinen. Complexe opgaven vragen een integrale aanpak waarin beleid, uitvoering, beheer, data en financiën beter samen optrekken.

Met dit document vergroten multidisciplinaire teams slagkracht en bouwen we samen verder aan een duurzaam en toekomstbestendig Echt-Susteren.

1. Inleiding

Als trotse Cittaslow-gemeente stellen wij duurzaamheid centraal in alles wat we doen. Met 'Écht Duurzaam – Koers op morgen' werken wij aan een leefbare, gezonde en toekomstbestendige gemeente voor huidige en toekomstige generaties. Dat doen we doelgericht, transparant en in samenhang met onze maatschappelijke opgaven. Met deze aanpak geven wij richting en structuur aan onze opgave duurzaamheid.

Onze basis: de kernwaarden van Cittaslow (VITA)

Onze duurzame aanpak is geworteld in de vier kernwaarden van Cittaslow, die samen het VITA-principe vormen:

Verbinding: Samenwerken met inwoners, bedrijven en organisaties en het versterken van interne samenwerking tussen onze teams en programma's.
Identiteit: Duurzaamheid vormgeven op basis van onze lokale cultuur en karakter, waarbij we kwaliteit verkiezen boven snelheid. We benutten de kracht van onze regio.
Toekomstbestendigheid: Werken aan een veerkrachtige gemeente die voorbereid is op maatschappelijke en ecologische uitdagingen.
Ambitie: We blijven leren, verbeteren en ons actief inzetten voor duurzame ontwikkeling

Kaders en sturingsprincipes

De opgave is gebaseerd op internationaal en Europees erkende kaders. De Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties geven inhoudelijke richting aan onze thema's en doelstellingen. Daarnaast sluiten wij aan bij de principes van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Deze richtlijn helpt ons om duidelijk en gestructureerd te rapporteren over duurzaamheid. Door deze kaders te combineren:

- Borgen wij een integrale benadering van ecologische, sociale en economische duurzaamheid;
- Maken wij onze voortgang meetbaar en toetsbaar;
- Versterken wij de samenhang tussen beleid, uitvoering en verantwoording;
- Kunnen wij gerichter sturen op maatschappelijke impact.

Duurzaamheid is daarmee niet alleen een ambitie, maar ook een vast onderdeel van onze planning- en controlcyclus. Daarnaast borgen wij dit door duurzaamheid structureel op te nemen in alle P&C producten – zoals de kadernota, begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening – zodat doelstellingen, voortgang en effecten transparant en meetbaar worden gemaakt.

De relevantie van de CSRD voor gemeenten

Hoewel gemeenten niet rechtstreeks onder de CSRD-plicht vallen, hebben wij als publieke organisatie een belangrijke rol in de keten van CSRD-plichtige bedrijven en maatschappelijke partners. Aansluiting bij deze richtlijn biedt ons strategische meerwaarde. Ten eerste vergroten wij de transparantie richting inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners over onze bijdrage aan milieu, sociale rechtvaardigheid en goed bestuur (ESG). Ten tweede sluiten wij beter aan bij internationale, Europese en nationale afspraken, waaronder het Klimaatakkoord en biodiversiteitsdoelstellingen. Ten derde versterkt gestructureerde duurzaamheidsinformatie onze beleidsontwikkeling, doordat keuzes en prioriteiten beter onderbouwd kunnen worden. Tot slot bevordert het een gelijkwaardige samenwerking met bedrijven en instellingen die eveneens rapportageverplichtingen hebben.

Slot

Met deze aanpak van de opgave duurzaamheid leggen wij een duidelijke basis voor samenhangend en meetbaar duurzaam handelen. Zo werken wij structureel aan een duurzame, inclusieve en toekomstbestendige gemeente, met respect voor ons verleden en verantwoordelijkheid voor de generaties na ons.

2. Missie, Visie, Strategie

Een effectieve aanpak van de opgave duurzaamheid vraagt om een duidelijke koers. De missie en visie geven richting aan onze ambities. De strategie vertaalt deze naar samenhangende beleidskeuzes en concrete uitvoering. De gemeente Echt-Susteren werkt vanuit een integrale benadering aan een duurzame, leefbare en economisch veerkrachtige gemeenschap, waarin sociale samenhang, ecologische verantwoordelijkheid en lokale vitaliteit in balans zijn.

Als trotse drager van het Cittaslow-keurmerk zetten wij vol ambitie in op het versterken van de kwaliteit van leven door duurzaamheid, identiteit en gemeenschapskracht niet alleen te koesteren, maar actief te vernieuwen en te laten groeien

Missie

“De gemeente Echt-Susteren is, als drager van het Cittaslow-keurmerk, gericht op een duurzame omgeving met uiteenlopende voorzieningen die de kwaliteit van leven voor haar gemeenschap ten goede komt. Als gemeente faciliteren en initiëren we op het gebied van sociale verbinding, lokaal ondernemerschap, duurzaamheid en historisch én cultureel erfgoed met oog voor kwaliteit. We vernieuwen, met respect voor het bestaande in een hoogwaardig en divers landschap dat (zelfs internationaal) uitstekend bereikbaar is via weg en spoor.”

Onze missie benadrukt dat duurzaamheid en leefbaarheid de kern vormen van ons handelen. Kwaliteit gaat daarbij boven kwantiteit. We werken aan een gemeente waarin modernisering hand in hand gaat met het behoud van identiteit en erfgoed. De gemeente neemt een actieve, stimulerende en verbindende rol om maatschappelijke initiatieven mogelijk te maken, te ondersteunen en te versterken

Visie

“Echt-Susteren wil een bloeiende, veilige en sociale leef-, woon- en werkomgeving zijn waar iedere inwoner, ondernemer en bezoeker zich thuis voelt. Een actieve gemeenschap voor alle generaties waarin in- en ontspanning in balans zijn, waardoor de kwaliteit van leven wordt benadrukt en bevorderd.”

Deze visie benadrukt onze ambitie om een gemeente te zijn waar iedereen zich kan ontwikkelen, samenwerken en genieten. Balans - tussen inspanning en ontspanning, tussen sociale betrokkenheid en economische vooruitgang - is een essentieel uitgangspunt voor beleidsontwikkeling. Wij bouwen aan een sterke gemeenschap die klaar is voor de toekomst en waarin iedere generatie tot zijn recht komt.

Strategie

Onze strategie vertaalt de missie en visie naar concrete samenhangende beleidskeuzes voor het realiseren van een toekomstbestendige gemeente door middel van vier samenhangende pijlers. Deze pijlers zijn leidend voor beleidskeuzes, investeringen en samenwerking.

Duurzaamheid en milieu: Wij zetten in op een circulaire economie, het stimuleren van hernieuwbare energie en het realiseren van een gezonde en groene leefomgeving, samen doen, samen groen. Het verminderen van CO_2-uitstoot, zorgvuldig omgaan met grondstoffen en het versterken van biodiversiteit dragen bij aan klimaatadaptatie en een robuuste leefomgeving.

Sociale verbinding en leefbaarheid: Wij versterken gemeenschapskracht door het faciliteren van ontmoeting, het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven en het bevorderen van inclusie en toegankelijkheid. Participatie van inwoners en partners is een structureel onderdeel van beleidsvorming en uitvoering.

Lokaal ondernemerschap en erfgoed: Wij stimuleren duurzame economische ontwikkeling met behoud van identiteit. Stimuleren van kleinschalig ondernemerschap, innovatie en het beschermen van cultureel en historisch erfgoed dragen bij aan economische vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit.

Goed bestuur & Participatie: Wij borgen transparante, inclusieve en rechtvaardige besluitvorming. Duurzaamheid is integraal onderdeel van onze planning- en controlcyclus. Heldere verantwoording en actieve betrokkenheid van inwoners en ondernemers versterken het vertrouwen in het gemeentelijk handelen.

Verankering

Deze missie, visie en strategie zijn stevig ingebed in de VITA-kernwaarden van Cittaslow en sluiten aan bij de Verenigde Naties Sustainable Development Goals (SDG's). Daarmee borgen wij dat onze lokale ambities in lijn zijn met internationale duurzaamheidsdoelstellingen en dat wij integraal, meetbaar en toekomstgericht werken aan de verdere ontwikkeling van Echt-Susteren.

3. Kwaliteit en ontwikkeling van de opgave

De aanpak van de opgave duurzaamheid is stap voor stap en zorgvuldig ontwikkeld, met als uitgangspunt dat deze breed wordt gedragen.

In de eerste fase zijn gesprekken gevoerd met medewerkers en sleutelpersonen binnen de organisatie om lopende activiteiten, ambities, knelpunten en kansen in beeld te brengen. Deze inventarisatie leverde inzicht op in bestaande inspanningen en mogelijke overlap of hiaten, en legde daarmee de inhoudelijke basis voor de aanpak en het interne eigenaarschap.

Vervolgens zijn met medewerkers ateliersessies georganiseerd waarin de verzamelde informatie gezamenlijk is verdiept. Tijdens deze sessies zijn beleidslijnen, projecten en ideeën met elkaar verbonden, aangescherpt en waar nodig aangevuld. De integrale samenstelling van de groepen maakte het mogelijk om thema's in samenhang te bekijken. Dit heeft geleid tot helder geformuleerde prioriteiten, een betere afstemming tussen opgaven op de korte en lange termijn en een scherpere uitvoeringsagenda.

De conceptaanpak is daarna met de deelnemers getoetst op volledigheid, samenhang en uitvoerbaarheid. Daarbij is gekeken naar rolverdeling, planning en realiteitsgehalte. De bevindingen uit deze toetsingsfase zijn verwerkt in een aangescherpte versie van dit document. Na besluitvorming door het college wordt de gemeenteraad geïnformeerd en wordt het document voorgelegd aan externe stakeholders, zodat de aanpak wordt verrijkt met inzichten van partners buiten de gemeentelijke organisatie. Parallel hieraan wordt een financiële uitwerking opgesteld, zodat ambities, activiteiten en middelen in samenhang worden geborgd.

De aanpak van de opgave duurzaamheid is dynamisch en wordt tweejaarlijks herijkt. Hiermee ontstaat een systematische actualisatie van beleid en blijft ruimte voor toekomstige colleges om nieuwe inzichten en ambities op een gestructureerde wijze te verwerken. Dit document fungeert zowel als ambtelijk instrument voor de organisatie als beleidsmatig hulpmiddel voor college en raad, en ondersteunt het bestuurlijk-ambtelijke samenspel bij het actualiseren en aanscherpen van beleid.

Tegelijkertijd is de aanpak nog in ontwikkeling. Niet alle duurzaamheidsgegevens zijn op dit moment beschikbaar of meetbaar vastgelegd. De organisatie werkt de komende jaren verder aan concretere doelen en meer datagedreven sturing. Bestuurlijke en ambtelijke reflectie wordt daarbij een vast onderdeel van de werkwijze. Sommige acties zijn nu nog geformuleerd als inspanningsverplichtingen; deze worden bij volgende actualisaties verder uitgewerkt tot meetbare resultaten die bijdragen aan transparantie en verantwoording. Daarvoor is soms beleidsontwikkeling nodig die verder reikt dan losse opdrachten of een collegeakkoord, en die uitmondt in een integraal en duurzaam beleidskader.

Met deze aanpak werkt de gemeente toe naar een samenhangende, uitvoerbare en toekomstgerichte invulling van de opgave duurzaamheid, die richting geeft aan verdere beleidsontwikkeling en uitvoering.

4. Opgave duurzaamheid

Dit document biedt een thematisch overzicht van strategische en operationele doelstellingen binnen vier pijlers: Duurzaamheid & milieu, Sociale verbinding & leefbaarheid, Lokaal ondernemerschap & erfgoed en Sterke publieke diensten. Samen dekken deze pijlers de volle breedte van de duurzaamheidsambities van de gemeente. De integrale aanpak van de opgave duurzaamheid zorgt ervoor dat thema's in samenhang worden benaderd.

In hoofdstuk 8 wordt de opgave duurzaamheid verder uitgewerkt per pijler, met aandacht voor voortgang, concrete acties en de onderlinge samenhang. Voor elke pijler wordt een vaste structuur gehanteerd om consistentie en overzicht te waarborgen. Per pijler geven we een korte introductie en beschrijven we de bijbehorende doelen. In bijlage 1 wordt elke pijler in tabelvorm uitgewerkt volgens de OGSM-methodiek (Objectives, Goals, Strategies, Measures), waarbij alle doelen zijn voorzien van een update over de voortgang en status.

5. Methodiek

Om de vastgestelde strategie doelgericht te vertalen naar uitvoering, hanteert de gemeente de OGSM-methodiek. Deze methodiek fungeert als sturingsinstrument waarmee strategische duurzaamheidsopgaven – zoals CO_2-reductie, biodiversiteitsherstel en klimaatadaptatie – systematisch worden verbonden aan concrete doelstellingen, uitvoeringslijnen en meetbare resultaten binnen de gemeentelijke organisatie.

OGSM brengt focus, prioritering en samenhang aan in de uitvoering. Het maakt inzichtelijk hoe organisatiedoelen doorwerken in de plannen van afzonderlijke teams en programma's verbetert daarmee de samenhang en afstemming. In combinatie met het programma *Écht duurzaam, Koers op Morgen* worden koppelkansen tussen beleidsvelden vroegtijdig gesignaleerd en benut.

De methodiek bestaat uit vier samenhangende onderdelen**:**

1. **Objectives –** de strategische lange termijndoelen en beoogde maatschappelijke impact (bijvoorbeeld klimaatneutraliteit of versterking van biodiversiteit).
2. **Goals –** de concrete, meetbare tussendoelen die nodig zijn om de lange termijn ambities te realiseren.
3. **Strategies –** de gekozen beleidslijnen, interventies en inzet van middelen om de doelen te behalen.
4. **Measures –** de indicatoren en prestatieafspraken waarmee voortgang, effectiviteit en resultaten worden gemonitord**.**

Door deze systematiek ontstaat voor bestuur, management en uitvoering een eenduidig overzicht van ambities, inspanningen en prestaties. OGSM versterkt daarmee de transparantie en maakt bijsturing mogelijk op basis van objectieve gegevens.

Daarnaast ondersteunt de methodiek de integrale benadering van duurzaamheid. Zij maakt zichtbaar hoe doelstellingen op het gebied van bijvoorbeeld sociale inclusie, CO_2-reductie en volksgezondheid elkaar beïnvloeden en versterken. Hierdoor bekijken we duurzaamheid niet per los beleidsterrein, maar als een samenhangende maatschappelijke opgave.

Tot slot helpt OGSM ons om beleid op tijd aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen. Door de aanpak van de opgave duurzaamheid periodiek te herijken, kunnen nieuwe inzichten, veranderende wet- en regelgeving en beleidsontwikkelingen van provincie en Rijk tijdig worden verwerkt. Daarmee blijft de aanpak robuust, actueel en strategisch inzetbaar bij zowel lokale als (boven)regionale opgaven.

6. Relatie met de P&C-cyclus

De aanpak van de opgave duurzaamheid sluit zoveel mogelijk aan op de reguliere planning- en controlcyclus (P&C). Zo voorkomen we onnodige extra administratie voor de ambtelijke organisatie. Tegelijk vraagt opgavegericht werken, vooral in de eerste jaren, extra inzet van verschillende teams als onderdeel van een leerproces. Deze werkwijze is nieuw en het gestructureerd in kaart brengen van al het duurzaamheidsbeleid is nog niet vanzelfsprekend.

De financiële en beleidsmatige verantwoording van de gemonitorde doelstellingen blijft verlopen via de bestaande P&C-processen. Dit document maakt de inhoudelijke voortgang op hoofdlijnen inzichtelijk en fungeert daarmee als monitor. Het stelt op dit moment geen nieuwe doelen en formuleert geen nieuw beleid, maar brengt bestaande organisatiedoelen in samenhang in beeld en ondersteunt de realisatie daarvan.

De huidige middelen worden breed ingezet om te leren opgavegericht te werken. Nieuwe projecten worden getoetst aan het afwegingskader (bijlage 2). Daarbij wordt gekeken naar de aansluiting op beleid en thema's, de randvoorwaarden, de haalbaarheid en de prioritering. Tijdens de uitvoering wordt de aanpak verder aangescherpt op basis van ervaring en voortschrijdend inzicht.

7. Projectgericht werken

Een nieuwe werkwijze vraagt om OMDENKEN

Om de ambities binnen de opgave duurzaamheid – van milieu, klimaat en circulaire economie tot inclusiviteit en sterke publieke diensten – daadwerkelijk te realiseren, versterken we de samenwerking over team- en organisatiegrenzen heen. Complexe opgaven vragen om een integrale aanpak waarin beleid, uitvoering, beheer, data en financiën vanaf het begin gezamenlijk optrekken.

Door klimaatadaptatie, sociale opgaven, economische ontwikkeling en duurzame bedrijfsvoering in samenhang te benaderen, voorkomen we versnippering en maken we scherpere keuzes in prioritering en inzet van middelen. We werken steeds meer vanuit multidisciplinaire teams die sturen op gezamenlijke doelen en meetbare resultaten, in plaats van afzonderlijke teambelangen.

Deze manier van werken vergroot onze slagkracht, versnelt de uitvoering en zorgt voor een consistente vertaling van ambities naar concrete acties in de leefomgeving. Zo bouwen we opgavegericht en organisatiebreed aan een toekomstbestendig Echt-Susteren, in nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

8. De Pijlers

Pijler 1. Duurzaamheid & Milieu

Deze speelt een sleutelrol in het behoud en de verbetering van de leefomgeving. De gemeente zet in op een circulaire economie (minimaliseren van afval en maximaal hergebruiken van grondstoffen), hernieuwbare energiebronnen en het vergroenen van de openbare ruimte. Door CO_2-uitstoot te verminderen en biodiversiteit te versterken, wordt gewerkt aan een toekomstbestendige gemeente.

Thema 1 A. Betaalbare en Duurzame Energie – Koersen op een energie-neutrale gemeente

De gemeente Echt-Susteren werkt doelgericht aan de energietransitie. Doel is om in 2050 energieneutraal te zijn en in 2030 minimaal 55% CO_2-reductie te realiseren ten opzichte van 1989. Daarmee borgt de gemeente een duurzame, gezonde en betaalbare leefomgeving voor huidige en toekomstige generaties.

De ambities worden uitgewerkt in actuele energievisies en uitvoeringsplannen. Woningen worden verduurzaamd, wijken bereiden zich voor op een aardgasvrije toekomst en gemeentelijke gebouwen worden opgewaardeerd naar minimaal energielabel C. Met zonnepanelen, warmteprojecten en isolatiemaatregelen geeft de gemeente zichtbaar het goede voorbeeld. Samenwerking is hierbij essentieel, onder andere via de RES NML en landelijke regelingen zoals SPUK en NIP.

Naast techniek en beleid staat ondersteuning van inwoners centraal. Energiecoaches helpen huishoudens hun energieverbruik en -kosten te verlagen, wat bijdraagt aan CO_2-reductie en het terugdringen van energiearmoede.

De voortgang wordt jaarlijks gemonitord via open data, rapportages over energieverbruik en CO_2footprint en evaluaties van gerealiseerde projecten. Interne sessies en publiekscampagnes versterken bewustzijn en betrokkenheid. Zo bouwt Echt-Susteren stapsgewijs aan een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam energiesysteem.

Thema 1 B. Schoon Water en Hergebruik - Koersen op een veerkrachtig watersysteem en verantwoord watergebruik

Er wordt doelgericht gewerkt aan een duurzaam en toekomstbestendig watersysteem. Doel is het realiseren en behouden van schoon oppervlakte- en grondwater, het verminderen van watergebruik en het vergroten van de klimaatbestendigheid, in lijn met de Kaderrichtlijn Water. Daarbij wordt rekening gehouden met toenemende neerslagpieken, droogte en hittestress.

De ambities worden uitgewerkt in samenhangende plannen voor waterkwaliteit, waterbesparing en klimaatadaptatie. In de openbare ruimte worden infiltratievoorzieningen, wadi's, groene daken en waterdoorlatende verharding toegepast om water vast te houden, te bergen en gecontroleerd af te voeren. Gebiedsontwikkeling wordt gekoppeld aan vergroening, biodiversiteit en natuurinclusief beheer, zodat het watersysteem en de leefomgeving gelijktijdig worden versterkt. Via communicatie, bewustwording en handhaving wordt watervervuiling voorkomen en duurzaam gedrag gestimuleerd.

Samenwerking met regionale en lokale partners vormt een belangrijk fundament. Binnen deze samenwerking wordt gewerkt aan het Waterketenplan, de bescherming van het gebied en, waar wenselijk, de uitbreiding van het waterwingebied. Daarnaast richten partners zich op de toekomstbestendige inrichting van de Maasvallei, inclusief maatregelen voor hoogwaterveiligheid.

Bewoners en bedrijven worden actief betrokken via voorlichting en stimuleringsregelingen gericht op vergroening, waterbesparing en het afkoppelen van regenwater.

De voortgang wordt jaarlijks gemonitord via indicatoren zoals waterverbruik per inwoner, bergings- en infiltratiecapaciteit, vergroend oppervlak en geregistreerde incidenten. Deze monitoring vormt de basis voor rapportages, evaluaties en bijsturing van beleid en uitvoering. Zo wordt stap voor stap toegewerkt naar een robuust, duurzaam en klimaatresilient watersysteem richting 2032 en verder.

Thema 1 C. Duurzame Steden en Gemeenschappen – Koersen op leefbare, klimaatbestendige en verbonden kernen

Er wordt gewerkt aan leefbare, klimaatbestendige en sociaal verbonden kernen. De leefomgeving staat onder druk door klimaatverandering, schaarste aan grondstoffen en maatschappelijke ontwikkelingen. Doel is wateroverlast, hittestress, droogte en bodemdaling te beperken, biodiversiteit te versterken en circulair en duurzaam gedrag te stimuleren. Gemeenschapshuizen blijven daarbij belangrijke ontmoetingspunten.

Klimaatadaptatie, vergroening en circulaire principes worden structureel geïntegreerd in gebiedsontwikkeling. Groene infrastructuur, infiltratievoorzieningen, waterdoorlatende verharding en biodiversiteitsmaatregelen vergroten de veerkracht van de leefomgeving. De transitie naar een circulaire economie richting 2050 krijgt vorm via circulaire ambachtscentra, versterkt hergebruik, betere afvalscheiding en het terugdringen van afvaldumpingen. Lokale samenwerkingen, waaronder met voedsel- en kledingbanken, ondersteunen sociale cohesie en verminderen ongelijkheid.

Ook gebouwen, mobiliteit en participatie zijn belangrijke pijlers. De verduurzaming van onderwijsgebouwen wordt uitgevoerd via het Integraal Huisvestingsplan, terwijl ook cultuur- en verenigingslocaties worden aangepakt. Daarnaast worden duurzame bedrijventerreinen, zoals Het Vonderen en De Berk III, ontwikkeld met parkmanagement, vergroening en energiekoppelingen. Mobiliteitsmaatregelen, jongerenparticipatie en publiekscampagnes stimuleren daarbij bewuste keuzes en gedragsverandering in wijken en buurten.

De voortgang wordt gemonitord via indicatoren zoals vergroend oppervlak, circulaire initiatieven, klimaatadaptieve maatregelen en deelname aan participatieprogramma's. In samenwerking met inwoners, ondernemers en partners wordt toegewerkt naar leefbare, inclusieve en toekomstbestendige kernen richting 2032**.**

Thema 1 D. Klimaat – Koersen op een klimaatneutrale en klimaatbestendige gemeente

Er wordt gewerkt aan een klimaatneutrale en klimaatrobuuste leefomgeving. Extreme neerslag, hittestress en droogte zetten de leefomgeving steeds verder onder druk, terwijl de energietransitie vraagt om een structurele vermindering van de CO_2-uitstoot. Doel is het versterken van de klimaatbestendigheid én het terugdringen van broeikasgasemissies, met het uitwerken van plannen.

De aanpak combineert communicatie, stimulering en ruimtelijke ontwikkeling. Inwoners, bedrijven en organisaties worden actief ondersteund via een communicatie- en stimuleringsplan dat inzet op duurzaam gedrag en investeringen in energiemaatregelen. Klimaatadaptatie wordt standaard meegenomen in gebiedsontwikkeling. Samenwerking met woningcorporaties, energiecoöperaties en andere partners vormt de basis voor gezamenlijke projecten en opschaling van duurzame energie.

Binnen de eigen organisatie wordt een duidelijke voorbeeldrol vervuld. Elektrificatie van het wagenpark en uitbreiding van laadinfrastructuur dragen bij aan reductie van de gemeentelijke

CO_2-footprint. Vergroening van openbare ruimte, schoolpleinen en bedrijventerreinen wordt actief opgepakt, onder meer via Regio Deal-projecten. Bewonersinitiatieven zoals tegelwippen en geveltuintjes maken klimaatadaptatie zichtbaar en versterken participatie in de wijken.

De voortgang wordt gemonitord aan de hand van indicatoren zoals deelname aan stimuleringsprogramma's, het aandeel klimaatadaptieve gebiedsontwikkelingen, de elektrificatie van het wagenpark en het aantal samenwerkingsprojecten. Door continue samenwerking met stakeholders en een duidelijke uitvoeringsstrategie wordt stap voor stap toegewerkt naar een klimaatneutrale en veerkrachtige leefomgeving richting 2050.

Pijler 2. Sociale Verbinding & Leefbaarheid

Samenwerken, verbinden en zorgen voor elkaar staan centraal. We kiezen bewust voor hoogwaardige voorzieningen en een prettige leefomgeving. Op weg naar een gezonde, veerkrachtige en verbonden gemeenschap.

Thema 2 A. Gezondheid en Welzijn – Koersen op een vitale, veilige en inclusieve leefomgeving

Er wordt gewerkt aan een gezonde, veerkrachtige en inclusieve leefomgeving volgens het principe van positieve gezondheid, waarbij naast het voorkomen van ziekte ook aandacht is voor veerkracht, participatie en een gezonde leefstijl. Doel is het vergroten van welzijn, het verkleinen van gezondheidsverschillen en het versterken van preventie en vroeg signalering.

De aanpak is integraal en preventief. Bewegen, ontspanning en sociale participatie staan centraal, in samenwerking met zorg, onderwijs, sport en het medisch domein (o.a. JOGG, IZA, GALA). De openbare ruimte wordt zo ingericht dat deze uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, met toegankelijke speelplekken, groene routes en veilige buurten. Buurtinitiatieven en voorzieningen worden gestimuleerd om sociale cohesie te versterken.

Een gezonde leefomgeving wordt ondersteund via initiatieven zoals voedselbossen, eetpunten in gemeenschapshuizen en programma's als Gezondheid op Recept. Wijkregisseurs en wijk-verbinders verbinden inwoners met huisartsen en welzijnsorganisaties. Bestaande programma's zoals Healthy Life, de OKO-methodiek en welzijn op recept worden gebundeld tot één samenhangende aanpak. Voorlichting via scholen en gemeenschapshuizen stimuleert gezonde leefstijlkeuzes en mentale vitaliteit.

Gelijke kansen vormen een vast onderdeel van de strategie. Door inzet op het verminderen van armoede en energiearmoede, in samenwerking met o.a. kledingbank, voedselbank, sport en cultuur en schuldhulpverlening, worden inwoners gericht ondersteund. De voortgang wordt gevolgd via indicatoren zoals deelname aan gezondheidsprogramma's, bewonerswaardering en het aantal samenwerkingsinitiatieven. Zo wordt toegewerkt naar een gezonde, sociale en toekomstbestendige leefomgeving voor iedereen.

Thema 2 B. Ongelijkheid Verminderen – Koersen op gelijke kansen en een sterke, brede sociale basis

Er wordt gewerkt aan het verkleinen van kansenongelijkheid en het versterken van een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. De inzet richt zich op het vergroten van bestaanszekerheid, participatie en ontwikkelkansen, zodat sociale samenhang duurzaam wordt versterkt. Via het Mensontwikkelbedrijf (MOB) wordt integraal gewerkt aan werk & inkomen, armoede, gezondheid, welzijn en

basisvaardigheden. Inwoners met een uitkering worden actief begeleid richting werk, vrijwilligerswerk of dagbesteding, onder andere via maatschappelijke en groene projecten, waarbij sport een middel is om deelname en re-integratie te versterken. Inburgeringsconsulenten worden betrokken bij gezamenlijke trajecten en er wordt onderzocht hoe deelmobiliteit de bereikbaarheid van inwoners met een laag inkomen kan verbeteren.

Het verminderen van ongelijkheid vraagt daarnaast om investeren in kennis, vaardigheden en toekomstperspectief. Duurzaam gedrag, opleidingsmogelijkheden en stages worden gestimuleerd via duurzaamheidseducatie, gastlessen, challenges en samenwerking met onderwijsinstellingen. Jongeren, medewerkers en lokale partners worden actief betrokken om bewustwording en participatie te vergroten.

Samenwerking met maatschappelijke organisaties, onderwijs, mobiliteitspartners en interne afdelingen is daarbij essentieel. Door initiatieven te bundelen en gezamenlijke projecten te realiseren, ontstaat meer impact en worden inwoners gerichter ondersteund. De voortgang wordt gevolgd via indicatoren zoals het aantal geactiveerde inwoners, gerealiseerde trajecten, stageplaatsen en samenwerkingsinitiatieven. Zo wordt concreet en meetbaar gewerkt aan het verminderen van ongelijkheid en het vergroten van gelijke kansen voor iedereen.

Pijler 3. Lokaal Ondernemerschap & Erfgoed

We koesteren onze unieke identiteit, cultuur en erfgoed. (Cittaslow) We stimuleren vooruitgang met respect voor traditie

Thema 3 A. Eerlijk werk en Economische groei – Koersen op een veerkrachtige lokale economie met duurzame werk- en ontwikkelkansen

Vanuit de Cittaslow-identiteit wordt gewerkt aan een toekomstbestendige lokale economie met aandacht voor inclusieve en duurzame groei. Dit gebeurt door te investeren in goed (eerlijk) werk, gelijke kansen en sterk lokaal ondernemerschap. Zo ontstaat ruimte voor economische ontwikkeling met respect voor mensen, de leefomgeving en lokale tradities. Innovatie versterkt de lokale economie, terwijl goede arbeidsomstandigheden, transparante beloning en werkgelegenheid voor alle inwoners worden gestimuleerd.

De economische koers richt zich op het tegengaan van leegstand, het aantrekken en behouden van bedrijven en het vergroten van het arbeidspotentieel. Inclusieve werkgelegenheid en vitale centra staan daarbij centraal. Goede bereikbaarheid, waaronder het gebruik van openbaar vervoer, ondersteunt een toegankelijke arbeidsmarkt en economische vitaliteit.

Een eerlijk en gezond werkklimaat wordt bevorderd door monitoring van de loonkloof volgens de Wet Loontransparantie en de Europese Gender Pay Directive, aangevuld met periodieke nulmetingen en rapportages. Binnen de organisatie ligt de focus op een stressarme, inclusieve en duurzame werkomgeving. Digitalisering en procesoptimalisatie ondersteunen efficiënter werken en toekomstbestendige dienstverlening.

Samenwerking met ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties versterkt de economische structuur en vergroot de impact van initiatieven. De voortgang wordt gevolgd via indicatoren zoals nieuwe bedrijfsvestigingen, leegstand, werkgelegenheid, medewerkers-tevredenheid, energieverbruik per werkplek en het aantal samenwerkingsinitiatieven. Hiermee wordt gericht gewerkt aan een eerlijke, vitale en duurzame lokale economie.

Thema 3 B. Verantwoorde Productie en Consumptie – Koersen op een circulaire en bewuste samenleving met duurzaam gebruik van grondstoffen

Er wordt toegewerkt naar een circulaire economie waarin grondstoffen hoogwaardig en efficiënt worden gebruikt. Ambitie is om het gebruik van metalen, mineralen en fossiele grondstoffen in 2030 met 50% te reduceren en verantwoord produceren en consumeren vast te verankeren in beleid en uitvoering. Hiermee wordt een veerkrachtige en toekomstbestendige lokale economie ondersteund.

Circulair en duurzaam aanbesteden is hierbij een belangrijk sturingsinstrument. Inkopen worden structureel getoetst op duurzaamheid, circulariteit en lokale meerwaarde via MVOI-criteria, de CO_2-prestatieladder en SROI (Social Return On Investment). Professioneel contract- en leveranciersmanagement en lokaal aanbesteden versterken de regionale economie. Uiterlijk in 2030 is 50% van de inkoop circulair en worden alle aanbestedingen beoordeeld op MVOI-criteria.

Het gebruik van biobased en circulaire materialen wordt gestimuleerd in projecten, evenementen en de openbare ruimte. Materiaalstromen worden inzichtelijk gemaakt via materialenpaspoorten en duurzaam bodembeheer, terwijl afvalscheiding en hergebruik verder worden verbeterd, onder andere door heldere scheidingspunten en een circulair ingerichte kantooromgeving. Op bedrijventerreinen wordt gewerkt aan circulaire samenwerking en het opzetten van een grondstoffenbank.

Bewustwording over circulair gedrag wordt versterkt via educatie, jongerenparticipatie en gerichte communicatie naar inwoners, bedrijven en medewerkers. Masterclasses, campagnes en projectbezoeken vergroten kennis en betrokkenheid. Door samen te werken met onderwijs, ondernemers en maatschappelijke partners groeit het aantal circulaire initiatieven en wordt stapsgewijs toegewerkt naar een volledig circulaire lokale economie.

Pijler 4. Sterke Publieke diensten

We streven naar transparantie, participatie en een betrouwbare overheid.
Bouwen aan een betrouwbare overheid en inclusieve besluitvorming

Er wordt gewerkt aan een betrouwbare en toekomstbestendige overheid met transparante besluitvorming, integere processen en actieve betrokkenheid van inwoners. Door participatie laagdrempelig te maken en dienstverlening te verbeteren, wordt het vertrouwen in het openbaar bestuur versterkt en de sociale cohesie in de samenleving bevorderd. Inwoners worden standaard betrokken al via fysieke bijeenkomsten, digitale panels en co-creatie bij de inrichting van buurten en speelplekken. Toegankelijke klantkanalen en zaakgericht werken ondersteunen een effectieve en inclusieve participatieaanpak, waarbij deelname en betrokkenheid structureel worden geëvalueerd.

Een veilige, leefbare en duurzame openbare ruimte is een belangrijk uitgangspunt. In samenwerking met politie en maatschappelijke partners wordt ingezet op preventie van vernieling, fraude en ondermijning, in samenwerking met het Programma Veerkracht. De openbare ruimte wordt circulair en duurzaam beheerd door vergroening, hergebruik van materialen en het verankeren van duurzame principes in beleid en besluitvorming.

Binnen de organisatie ligt de focus op transparante, efficiënte en integere dienstverlening. Digitale processen en elektronische bestuurlijke communicatie dragen bij aan toekomstbestendig en milieuvriendelijk werken. Klachten worden tijdig en inzichtelijk afgehandeld, terwijl integriteit, diversiteit en privacybescherming worden geborgd via actief beleid, meldpunten, trainingen en monitoring van meldingen en datalekken.

Samenwerking met interne en externe partners zorgt voor meer samenhang en bestuurlijke regie. Een coördinerend wethouder bewaakt deze samenhang en ondersteunt de ontwikkeling van gezamenlijke projecten die bijdragen aan een sterk, betrouwbaar en toegankelijk openbaar bestuur.

Voor een effectieve uitvoering van het programma is een stevige bestuurlijke aansturing essentieel. Dit kan worden geborgd door een coördinerend wethouder aan te wijzen of door de portefeuilleverdeling te organiseren langs de vier pijlers van het programma. Een alternatief is het instellen van een stuurgroep duurzaamheid, waarin projecten structureel worden besproken met de wethouder duurzaamheid. In deze stuurgroep worden ook alle strategische en tactische onderwerpen afgestemd, zodat de uitvoering van het programma consistent en integraal wordt aangestuurd.

Bijlage 1: Opgave duurzaamheid korte termijn

Pijler 1. Duurzaamheid & Milieu

We zetten ons in voor een gezonde en groene leefomgeving voor huidige en toekomstige generaties.

Betaalbare & Duurzame Energie

Investeren in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie

Energieneutraal 2050 en plannen gereed in 2040 In 2030 Reductie 55% tov 1989	Monitoren resultaten	Elektriciteitsverbruik Co2 footprint Gasverbruik	Open data	Opstarten	Wenselijk	
	Communicatie Algemeen	Opstellen jaarkalender met o.a. week van de circulariteit, Duurzaamheid, vitaliteit	Aantal nieuwsberichten intern en extern		Continu	Q4 2030
	1. Organiseren workshops interne organisatie 2. Informatiesessies inwoners	1. Duurzaamheid als vast onderdeel team overleggen 2. Bewustwording campagnes inwoners	Aantal campagnes/workshops om bewustwording te vergroten	Opstarten	Snel uitvoerbaar	Q4 2030
	Interne processen verduurzamen	1.Aantal processen in kaart brengen 2. Planning	Aantal processen	Loopt		Q4 2027

Gids Duurzaamheid Inwoners / Bedrijven / Verenigingen Reduceren energieverbruik gebouwde omgeving (besparen, Isoleren, Vergoenen, aardgasvrij en energieneutraal		Aantal Energieadviesgesprekken	Loopt	Snel uitvoerbaar	Q4 2032
		Aantal uitgevoerde Kleine maatregelen Aantal kleine maatregelen Armoede doelgroep	Loopt	Snel uitvoerbaar	Q4 2032
		Aantal grote maatregelen	Loopt	Snel uitvoerbaar	
		Aantal verbeterde woningen		Snel uitvoerbaar	
		Aansluiten SPUK Verduurzaming klein MKB (2de Gids)	Loopt	Snel uitvoerbaar	SPUK-regeling MKB loopt tot mei 2027
Verduurzamen gemeenschapshuizen en verenigingsgebouwen		Aantal gemeenschapshuizen verduurzaamd Aantal verenigingsgebouwen	Opstarten	Topprioriteit	2030
Energievisie en uitvoeringsplan opstellen		1. Energievisie & uitvoeringsplan gereed	Loopt	Topprioriteit	Q4 2026 Lopend
Gemeentelijke panden hebben minimaal label C	1. Plan van Aanpak opstellen 2. EML-maatregelen uitvoeren	1. EML: Aantal gemeentelijke panden dat voldoet 2. EML: Aantal bedrijven dat voldoet 3. Label C: Alle gemeentelijke panden voldoen	Opstarten	Topprioriteit	Q4 2030

	Aantal Nieuwe duurzame Bouwlocaties	1. Verbouwing gemeentehuis 2. Gemeentewerf		Opstarten	Snel uitvoerbaar	Q4 2030
	Energie armoede	In kaart brengen van inwoners met energiearmoede en ondersteunen via combinatietrajecten. 50% reductie in 2030.	Aantal huishoudens in energiearmoede, gemeten via CBS-definitie. Combi Gids & NIP	Loopt		2030
100% aardgasvrije wijken in 2050	1. warmteprogramma uitvoeringsplan opstellen 2. Wijkuitvoeringsplannen	1. Aantal aardgasvrije woningen 2. Reductie van aardgasgebruik	Openbare data (energieverbruik) Co2 footprint	Loopt	Topprioriteit	Q4 2027
	1. opstellen SMP-gemeente breed 2. In kaart brengen van woningen die in aanmerking komen voor NIP-subsidie 3. Aantal woningen te isoleren		Aantal geïsoleerde woningen	Loopt	Topprioriteit	Q4 2026 Q4 2030
Totaal hernieuwbare energie en warmte gebruik	Verhoging van 27% in 2030 tov 1991	1. Aantal gerealiseerde zonneparken 2. Geïnstalleerde duurzame warmte systemen	Aantal gerealiseerde projecten	Opstarten		Q 4 2026 Q4 2030
RES-Bod	Aandeel Echt-Susteren in kaart brengen	38,93 GWh (18,07 zon dak + 20,23 zon veld)	% gerealiseerd	Opstarten	Continu	Elk jaar overwegen
Gezamenlijk projecten afstemmen	Inzichtelijk maken van de diverse stakeholders	Vormgeven van gezamenlijke projecten	Aantal samenwerkingsinitiatieven	Opstarten	Snel uitvoerbaar	Q4 2032

Schoon Water en Hergebruik

Waterkwaliteit en efficiency van het watergebruik. **Blijven garanderen van voldoende waterbeschikbaarheid**	Realiseren en behouden van schoon en gezond oppervlakte- en grondwater. Duurzaam waterbeheer (KRW-doelen)	Verminderen van watergebruik	1. Overzicht opstellen grote waterverbruikers 2. Optimaal hergebruik van regenwater, ook bij sportparken	1. jaarlijks waterverbruik per bedrijf/inwoner 2. Maatregelen ter reducering opstellen	Opstarten	Topprioriteit	Q4 2032
		Vasthouden-Bergen-Afvoeren	1. Infiltreren bij nieuwbouw en renovatie 2. Afkoppelen hemelwater	Aantal infiltratievoorzieningen	Loopt	Topprioriteit	Continu
			Implementeren Wadi's, Groene daken en waterdoorlatende bestrating		Loopt	Topprioriteit	Continu
		Vergroten van de sponswerking om extreme neerslag op te vangen	Opvangen van extreme neerslag	Bergingscapaciteit in M^3	Opstarten	Topprioriteit	2032

	Hittestress verminderen (koppelen met water)	Klimaatbestendige gebiedsontwikkeling (natuurinclusieve inrichting, sponswerkende landschapselementen, Regio Deal projecten)	1. aanplanten van bomen 2. Bevorderen van biodiversiteit 3. Duurzaam gebruik van gemeentegronden 4. Duurzame pachtgronden (natuur inclusieve landbouw)	1. Aantal aangeplante bomen per jaar 2. Aantal m² nieuw toegevoegd groen/blauw oppervlak 3. % gemeentelijke grond in duurzaam beheer 4. Aantal natuur-inclusieve pachtovereenkomsten	Opstarten	Topprioriteit	2032
		Stimuleren van vergroening bij derden	Voorwaarden beschrijven: Bloemenzaad, nieuwe aanplantregeling landschapselementen, Geveltuintjes, ontstenen achtertuinen	1. Aantal verstrekte bloemenzaadpakketten 2. Aantal nieuwe geveltuintjes/ aanplantingen 3. Aantal aanvragen particuliere vergroening	Loopt	Topprioriteit	
	Wonen & werken in de maasvallei (hoogwater)	Haalbaarheid toetsen (i.s.m. Provincie)		Haalbaarheidstoets			Q4 2029
	Creëren van bewustzijn	Voorlichting en de risicodialoog o.a. rioollozingen		0. Risicodialoog 1. Aantal campagnes en Bereik 2. Handhaven	Opstarten	Topprioriteit	Contin u
Samenwerking met diverse Stakeholders	Gezamenlijk projecten afstemmen	Inzichtelijk maken van de diverse stakeholders	Vormgeven van gezamenlijke projecten	1. Aantal samenwerkingsinitiatieven in kaart brengen 2. Extra samenwerkingen vormgeven en doelen stellen	Opstarten	Snel uitvoerbaar	Contin u

Duurzame steden en gemeenschappen

Voorkomen Overstromingen, wateroverlast, droogte, hittestress en bodemdaling	1. Groene infrastructuur 2. Biodiversiteit 2. Infiltratie (Waterklaar)	1. Aantal m² groen toegevoegd per jaar 2. Aantal m² infiltratieoppervlak 3. Aantal uitgevoerde klimaat adaptieve projecten	Opstarten	Topprioriteit	Q4 2032
Circulaire economie 2050	Circulair ambacht centra opzetten	1.Plan van aanpak CE-ambacht centra gereed 2026 2. Aantal circulaire initiatieven 3. Aantal Deelnemende gemeenten	Opstarten	Topprioriteit	Q4 2030
	Samenwerking kledingbank/voedselbank en lokaal initiatief wish-gift-smile	1. Aantal gezamenlijke acties	Opstarten		
	Vraag & aanbod circulaire economie	1. Plan van aanpak maken 2. Opstarten platform 3. Aantal deelnemende ondernemers/inwoners	Opstarten	Topprioriteit	Q4 2030
	1. Voorkom afvaldumpingen door betere communicatie (en acties bv BESTTAS) 2. Inzamelen scheiden, hergebruik 3. Statiegeld, ophaalacties	1. Aantal afvaldumpingen 2. % afvalscheiding 3. % afval dat wordt hergebruikt of gerecycled	Loopt	Topprioriteit	Continu
	Project Groen Gas	1. Potentiële opwek 2. Aantal mogelijke wijken/woningen	Loopt	Topprioriteit	2029

Huisvesting Scholen, culturele instellingen en verenigingsgebouwen	Opstellen IHP voor scholen en inventariseren culturele instellingen		1. Gereedheid IHP (% voltooid) 2. Aantal gebouwen opgenomen in IHP 3. Energielabel per gebouw	Loopt	Topprioriteit	Q4 2026
	Verduurzamen van verenigingsgebouwen	Gids duurzaamheid bedrijven	1. Aantal verenigingsgebouwen verduurzaamd 2. Gemiddelde energiebesparing (kWh/jaar) 3. Aantal gebruikte duurzaamheidssubsidies 4. % gebouwen met energielabel B of beter	Opstarten		2032
	Verduurzamen leerlingenvervoer		% leerlingenvervoer verduurzaamd	Opstarten		Q4 2032
	Jongeren participatie	Duurzaam infopunt inrichten	1. Aantal jongerenprojecten/samenwerkingen 2. Aantal bezoekers Duurzaam infopunt	Opstarten	Topprioriteit	2032
Duurzame bedrijventerreinen	Opzetten Parkmanagement	1. Nieuwe ontwikkeling voor de Berk III 2. Verhogen organisatiegraad BT 3. Haalbaarheidsonderzoek Energy-Hub 4. Laadpalenplein	1. realisatie de Berk III 2. Deelnemers aan PM 3. Aantal samenwerkingsverbanden	Opstarten	Topprioriteit	Q4 2027
		Groen en Biodiversiteit (ecologisch inrichten) in samenwerking met de Regio Deal Vergroening Bedrijventerreinen	Aantal ingerichte projecten	Opstarten	Strategisch reserveren	Q4 2027

		Sociale cohesie op BT bevorderen	Aantal duurzame gedragsinitiatieven op BT	Opstarten		2032
Duurzaam gedrag	Bewustwording en gedragsverandering stimuleren	Zorgzame buurten (IZA, welzijnswerk)	1. Aantal communicatiecampagnes 2. Aantal inwoners dat deelneemt aan acties (tegel wippen of geveltuintjes) 3. % afvalscheiding	Loopt	Topprioriteit	2032
Samenwerkingen **Gezamenlijk projecten afstemmen**	Inzichtelijk maken van de diverse stakeholders	Vormgeven van gezamenlijke projecten	1. Aantal samenwerkingsinitiatieven 2. Aantal deelnemende stakeholders 3. Evaluatiescore partners (tevredenheid/ effectiviteit)	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032

Klimaat

Verminderen van CO_2-uitstoot en het versterken (veerkracht)van klimaatbestendigheid.

Klimaat neutrale gemeente

Plannen gereed in 2040	Uitgewerkte plannen klimaatneutraal	1. Opstellen communicatieplan 2. Opstellen stimuleringsplan inwoners, bedrijven en organisaties 3. klimaatadaptatie borgen in gebiedsontwikkeling 4. prioriteren kansrijke gebieden 5. Dialoog met externen	1. Gereedheid communicatieplan (% voltooid) 2. Aantal deelnemende inwoners/bedrijven aan stimuleringsprogramma's 3. % nieuwe gebiedsontwikkelingen met klimaatadaptatie opgenomen 4. % kansrijke gebieden met uitgewerkte uitvoeringsstrategie	loopt	Topprioriteit	2040
Groen participatie & leefomgeving Bewonersinitiatieven stimuleren zoals tegels wippen en geveltuintjes aanleggen.	Benaderen/ communiceren inwoners voor vergroening en tegelwippen		Aantal geveltuintjes/tegels gewipt, vergroend oppervlak (m²).	link met 1 D	Snel uitvoerbaar	
Overgang van fossiele brandstoffen naar duurzaam opgewekte energie	1. Elektrificeren wagenpark 2. e-laadpalenbeleid (behoefte vs gerealiseerde aantallen)		1. % elektrische voertuigen 2. Aantal gerealiseerde laadpalen t.o.v. behoefte	loopt	Snel uitvoerbaar	2029
		Regio Deal	1. M^2 Oppervlakte vergroend 2. Verbetering Biodiversiteit	loopt	Topprioriteit	2030

	Herstructurering en Vergroening Bedrijventerreinen	1. Vergroening openbare ruimte, en scholen (schoolpleinen) 2. Verbeteren Biodiversiteit		loopt	Topprioriteit	2030
Samenwerking met diverse Stakeholders	1. Inzichtelijk maken van de diverse stakeholders 2. Woningcorporaties 3. Energiecoöperatie	1. Vormgeven van gezamenlijke projecten (als Graaf-Bernhardlaan) 2. Uitbreiden hernieuwbare energievoorzieningen ism energie coöperaties	1. Aantal samenwerkingsinitiatieven 2. Aantal hernieuwbare energieprojecten ism coöperatie 3. Aantal betrokken stakeholders	opstarten	Snel uitvoerbaar	2032

Pijler 2. Sociale verbinding & Leefbaarheid

Samenwerken, verbinden en zorgen voor elkaar staan centraal. We kiezen bewust voor hoogwaardige voorzieningen en een prettige leefomgeving.

Gezondheid en Welzijn

Bevorderen vaan een gezonde leefstijl en welzijn

Positieve gezondheid	1. Integrale preventieve aanpak, inclusief vroeg signalering 2. Stimuleren van bewegen, ontspanning en sociale participatie 3. Samenwerking met zorg, onderwijs en sport 4. Voorbeelden andere gemeente bekijken (Herstelacademie Venlo)		1. Aantal inwoners dat voldoet aan beweegrichtlijnen 2. Deelnamegraad aan gezondheidsprogramma's	Opstarten	GGD-enquête	Topprioriteit	2032
Gezonde leefomgeving	1. Buitenruimtes zo inrichten dat ze uitnodigen tot bewegen (speelplekken, wandelroutes, fietsverbindingen, groene werkplekken) 2. Inzetten op preventie via wijkgerichte aanpak 3. Samenwerking sport-zorg-onderwijs (JOGG-IZA-GALA) en medisch domein		1. Aantal gerealiseerde beweegroutes en groene werkplekken 2. Bewonerswaardering leefomgeving (enquête)	Opstarten	GGD-enquête	Topprioriteit	2032
	Sociale cohesie en een veilige buurt	1. Stimuleren van buurtactiviteiten en burgerinitiatieven 2.Versterken van onderlinge betrokkenheid 3. Vergroten van	1. Aantal buurtinitiatieven 2. Aantal subsidies voor innovatieve activiteiten	Opstarten	Enquête	Topprioriteit	2032

		leefbaarheid (voorzieningen)				
	Inzetten op wijkregisseurs- wijk- verbinders om via buurtkamers, huiskamers, huisartsen, gezondheid integraal aan te pakken, Gezondheid op recept. Eetfaciliteiten in gemeenschapshuizen		1. Aantal initiatieven	Opstarten		2032
Ondersteunen van diverse lopende programma's: Healthy life, OKO-Methodiek, andere woonvormen en welzijn op recept	Initiatieven samenbrengen en doelstellingen formuleren	1.Bundelen van initiatieven 2. Gezamenlijke doelstellingen formuleren 3. Creëren van integrale aanpak gezondheid en welzijn	1. Aantal samenwerkingsinitiatieven 2. Aantal inwoners bereikt via programma's 3. Evaluatie van gezondheidseffecten per programma 4. Visie op andere woonvormen	Opstarten		2032
Voorlichting	Bewustwording en gedrag (Kinderkookschool) Vitaliteitstrainingen Samenwerking Connect College	1. Campagnes rond gezonde leefstijl, mentale gezondheid, voeding en beweging 2. Educatie via scholen, buurthuizen en bedrijven 3. Positie omgaan met energie	1. Bereik van voorlichtingscampagnes 2. Verandering in gedrag (zelfrapportage) 3. Deelname educatieve activiteiten	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032
Aanpak energiearmoede	Verbinden van diverse initiatieven en interne samenwerking (Kledingbank, Voedsel bank,	Integrale samenwerking tussen afdelingen	1. Aantal samenwerkingsverbanden (bv Sisa energiearmoede) 2. Aantal inwoners ondersteund	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032

	Sport &cultuur, Schuldhulpverlening)					
Gezamenlijk projecten afstemmen	Inzichtelijk maken van de diverse stakeholders	Vormgeven van gezamenlijke projecten	Aantal samenwerkingsinitiatieven mate van betrokkenheid stakeholders Evaluatie samenwerkingseffectiviteit	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032

Ongelijkheid Verminderen

Creëren van een inclusieve samenleving waarin iedereen meetelt.

Mensen activeren naar werk

Mensontwikkelbedrijf (MOB); vormgeven (werk & inkomen, armoede, gezondheid & Welzijn en lage basisvaardigheden	1. Mensen uit de bijstand activeren naar werk 2. Sport inzetten bij re-integratie en dagbesteding 3. Mensen uit andere uitkeringen inzetten bij vrijwilligerswerk/dagbesteding	1. Aantal mensen geactiveerd	Opstarten		Topprioriteit	2030
	Betrekken van inburgeringsconsulenten	1. Aantal gezamenlijke trajecten	Opstarten		Snel uitvoerbaar	2032
	Het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie naar mogelijkheden voor deelauto's en deelfietsen voor lage inkomens in samenwerking met mobiliteitspartners.	Afronding en uitkomsten haalbaarheidsstudie deelmobiliteit.	Opstarten	Bepalen vervolg	Wenselijk	2028

Duurzaamheid educatie, opleidingsmogelijkheden en stages	Stimuleren van duurzaam gedrag op het werk en thuis. Specifiek: 70% medewerkers E-S doet mee aan duurzaamheidsacties.		1.Jaarplanning duurzaamheidacties opstellen 2. Aantal medewerkers dat actief deelneemt aan duurzaamheidsacties.	Opstarten	Interne bewustwording groeit; medewerkers nemen initiatief.	Topprioriteit	Q4 2026
	1. Duurzaamheidschallenge groep 8 2. Gastlessen Lagere scholen & Voortgezet onderwijs 3. Stages mogelijk maken	1. samenwerken met opleidingsinstituten verbeteren 2. Het geven van Gastlessen 3. Aantal stageplekken ingevuld 4. Interesse jongeren neemt toe	1. aantal samenwerkingen 2. Aantal gastlessen 3. Aantal stageplekken 4. Meten interesse jongeren	Opstarten		Topprioriteit	2032
Gezamenlijk projecten afstemmen	Inzichtelijk maken van de diverse stakeholders	Vormgeven van gezamenlijke projecten	Aantal samenwerkingsinitiatieven	Opstarten		Snel uitvoerbaar	2032

Pijler 3. Lokaal Ondernemerschap & Erfgoed

We koesteren onze unieke identiteit, cultuur en erfgoed. (Cittaslow) We stimuleren vooruitgang met respect voor traditie

Eerlijk werk en economische groei

We koesteren onze unieke identiteit, cultuur en erfgoed. (Cittaslow) We stimuleren vooruitgang met respect voor traditie

Dichten Loonkloof	Monitoren Loonkloof Per 1 januari 2025 treedt de Europese Gender Pay Directive (GPD) in werking. Nederland heeft deze vertaald naar de Wet Loontransparantie. Organisaties met meer dan 250 medewerker moeten jaarlijks rapporteren over Equal Pay Gap (EPG) Organisaties van 100 medewerkers iedere 3 jaar		In kaart brengen 0-meting. Rapportage eens in de 3 jaar	Opstarten		2032
Duurzame economische ontwikkeling met ruimte voor ondernemers, inclusieve werkgelegenheid, vitale centra en goede bereikbaarheid.”	1. Ontwikkelruimte voor ondernemers 2. Tegengaan van leegstand 3. Voldoende Arbeidspotentieel (inclusieve werkgelegenheid)		1. Aantal nieuwe bedrijven 2. % leegstaande panden 3. Werkgelegenheid %		Topprioriteit	2032
Veilige gezonde en duurzame arbeidsomstandigheden	Focus op een stressarm werkklimaat (intern)		Medewerker tevredenheid		Topprioriteit	2032
	Inclusieve werkgelegenheid (fysiek & Mentaal)		1. 0-meting uitvoeren 2. PVA uitwerken		Topprioriteit	2032
	Verduurzamen van de werkomgeving		Energieverbruik per werkplek	Opstarten	Topprioriteit	2029
	Optimaliseren van systemen/ digitaliseren		% processen geautomatiseerd	I.s.m processen	Topprioriteit	2032
Gezamenlijk projecten afstemmen	Inzichtelijk maken van de diverse stakeholders	Vormgeven van gezamenlijke projecten	Aantal samenwerkingsinitiatieven	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032

Verantwoorde Productie & Consumptie

Stimuleren van een circulaire economie en duurzame bedrijfsmodellen.

Duurzaam aanbesteden professionaliseren (kader stellen)	1.Gemeentelijke inkopen toetsen op duurzaamheid, circulariteit en lokale meerwaarde (CO2 prestatieladder, MVOI) 2. Lokaal aanbesteden, ondersteun lokale initiatieven 3. SROI (Social Return on Investment) 4. Contract & leveranciersmanagement	1. Uiterlijk 2030 is 50% van de gemeentelijke inkoop circulair; 2. 100% aanbestedingen worden getoetst op MVOI-criteria. 3. Overzicht van alle lopende contracten met einddatum planning voor volgende aanbestedingen	1. % circulaire inkoop 2. Score CO^2 prestatieladder 3. % lokale aanbestedingen	Opstarten	Topprioriteit	2032
Circulaire economie	1. Gebruik van biobased materialen stimuleren 2. Productie van biobased materialen		1. % gemeentelijke projecten die uitgevoerd zijn met circulaire materialen 2. % met 10 punten verhogen	Opstarten	Wenselijk	2032
	Duurzaam bodembeheer			Opstarten	Topprioriteit	2032
	Monitoren materiaalstromen	1. Materialen paspoort opstellen	1. Aantal materialen paspoorten	Opstarten		2032
	Afvalscheiding verbeteren	1. Heldere scheidingspunten 2. Stimuleren van hergebruik 3. Circulair kantoor	1. 25% meer afvalscheiding op gemeentelijke kantoren	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032
	Circulaire bedrijventerreinen	Circulaire Grondstoffenbank opzetten	1. Circulaire Grondstoffenbank voor 1 bedrijventerrein 2. Aantal bedrijven dat deelneemt 3. Hoeveelheid materialen in de bank			2032

			4. Opschalen naar alle bedrijventerreinen			
Bevorderen van bewustzijn rond duurzaam consumeren bij bedrijven, burgers en medewerkers	Duurzaam consumeren	1. Samenwerken met onderwijs 2. Participatie Jongeren 3. Communicatie	1. 50% medewerkers neemt deel aan bewustwording campagnes, bij verplichting 100% 2. Opzetten Masterclasses 3. Aantal deelnemers Masterclass 5. Aantal (communicatie)berichten 6. Aantal Projectbezoeken, Medewerkersbijeenkomsten	Opstarten	Topprioriteit	2032
Gezamenlijk projecten afstemmen	Inzichtelijk maken van de diverse stakeholders	Vormgeven van gezamenlijke projecten	1. Aantal samenwerkingsinitiatieven 2. Verhogen met 10% per jaar	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032

Pijler 4. Sterke Publieke diensten

We streven naar transparantie, participatie en een betrouwbare overheid. Bouwen aan een betrouwbare overheid en inclusieve besluitvorming.

Versterken sociale cohesie en betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving	1. Organiseer fysieke participatiebijeenkomsten 2. Zet digitale kanalen in: inrichten burgerpanels 3. Stimuleer co-creatie bij de inrichting van buurt en speelplekken	1. Opzetten en vormgeven burgerpanels 2.Doorontwikkelen klantkanalen 3. Implementeren zaakgericht werken	1. Aantal georganiseerde bijeenkomsten 2. % inwoners dat deelneemt aan burgerpanels	Opstarten	Topprioriteit	2032
Veilige en leefbare gemeente	1. Preventieprogramma's tegen vernieling, fraude, ondermijning 2. Samenwerking met politie en maatschappelijke partners 3. Combinatie met Programma Veerkracht		1. Aantal vernielingen 2. % slachtoffers bedreigingen/hackers 3. Aantal samenwerkingen	Opstarten	Topprioriteit	2032
Circulair en duurzaam beheer van de openbare ruimte	1. Aanplanten groen en onderhoud met circulaire materialen. 2. Duurzaamheid integreren in alle beleidsparagrafen, Raad, - en collegevoorstellen		1. Aantal bomen/plantsoenen aangeplant 2. % circulaire materialen gebruikt 3. % Hergebruik	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032
Samenwerking Programma's dienstverlening, Processen en Veerkracht	1. Procesinrichting elektronische bestuurlijke communicatie 2. Actuele kennis van wet, - &regelgeving door training (WOO en VMEB)		1. Aantal WOO-verzoeken en % tijdig beantwoord 2. Aantal trainingen wet en regelgeving	Opstarten	Topprioriteit	2029
	Paragraaf duurzaamheid meenemen in processen en beleid en team overleggen			Opstarten	Strategisch reserveren	Q4 2026

	Duurzaamheid wordt opgenomen in de P&C cyclus: Kadernota, begroting en jaarrekening		100% van de P&C documenten bevat een paragraaf of geïntegreerde passage over duurzaamheid	Opstarten	Topprioriteit	Q4 2026
Efficiënte en transparante afhandeling van klachten	1. Optimaliseren klachtenproces 2. Monitoren en rapporteren van trend	ism Processen	1. gemiddelde doorlooptijd klachten 2. % klachten tijdig opgelost	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032
Transparante en integere organisatie	1. Actief beleid op integriteit en diversiteit 2. Klokkenluidersregeling 3. Meldpunt integriteit		1. Aantal fraudemeldingen en afhandelingstijd. 2. Aantal integriteitsmeldingen. (Anonieme enquête) 3. Deelname aan diversiteitscharter	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032
	Bescherming persoonsgegevens	1. Trainingen MER Academy 2. Trainingen via SEP-academie 3. Trainingen IGOM Academy	1. Aantal datalekken per jaar 2. Aantal medewerkers dat een training heeft gevolgd	Lopend	Topprioriteit	2032
Portefeuilleverdeling	Coördinerend wethouder				Topprioriteit	2026-2030
Gezamenlijk projecten afstemmen	Inzichtelijk maken van de diverse stakeholders	Vormgeven van gezamenlijke projecten	Aantal samenwerkingsinitiatieven	Opstarten	Snel uitvoerbaar	2032

Bijlage 2: Totale opgave duurzaamheid Korte, Middellange en Lange termijn

De volledig uitgewerkte opgave *Écht Duurzaam – Koers op Morgen* is terug te vinden via onderstaande link.

26-02-04 Opgave Duurzaamheid def.xlsx

Bijlage 3: Afwegingskader opgave duurzaamheid Gemeente Echt-Susteren ***

Weging 30% ***

1. Beleidsmatige uitgangspunten

Criterium	*Vraagstelling*	*Toelichting*	*Ja/Nee*
Draagt het initiatief bij aan de gemeentelijke visie en missie?	Sluit het aan bij een leefbare, sociale en toekomstbestendige gemeente?	Zie visie & missie in het programma	*Score: 0–3* (0 = geen bijdrage, 3 = sterke bijdrage)
Is het initiatief in lijn met Cittaslow-waarden (VITA)?	Worden verbinding, identiteit, toekomstbestendigheid en ambitie versterkt?	Cittaslow vormt het morele kompas	Score: 0–2
Is er aansluiting bij de SDG's en CSRD-thema's?	Ondersteunt het relevante duurzame ontwikkelingsdoelen en ESG-criteria?	Verankering in internationaal kader	Score: 0–2
Wet & Regelgeving	In hoeverre is er een verplichting binnen Wet- & Regelgeving?	De verplichtingen waaraan de gemeentelijke organisatie moet voldoen	nock-out: verplichting = doorgaan, geen verplichting = lagere score
Aansluiting bij natuurlijke momenten	Past het initiatief in bestaande plan, - besluit,- of budgetcycli	Belang van strategische planning, draagvlak en bestuurlijke besluitvorming	Score: 0–1
Quick win potentie	Kan dit initiatief snel, met weinig middelen en zichtbaar resultaat worden uitgevoerd?		Score: 0–1
Risico's	Zijn de risico's in kaart gebracht		Score: 0–1

2. Thematische toetsing ***** Weging 40% *****

Strategisch thema	*Vraagstelling*	*Relevante SDG's*	*Ja/Nee*
Duurzaamheid & Milieu	Vermindert dit project CO_2-uitstoot, versterkt de biodiversiteit of bespaart het energie/water?	6, 7, 11, 12, 13	*Score: 0–3* (CO_2-reductie, biodiversiteit, energie/waterbesparing)
Sociale verbinding & Leefbaarheid	Draagt het bij aan inclusie, gezondheid, welzijn of sociale cohesie?	3, 10	Score: 0–2
Lokaal ondernemerschap & Erfgoed	Versterkt het de lokale economie of beschermt het cultureel erfgoed?	8, 12	Score: 0–2
Goed bestuur & Participatie	Is het transparant, participatief en betrouwbaar opgezet?	16	Score: 0–1

3. Randvoorwaarden & haalbaarheid ***** Weging 30% *****

Criterium	*Vraagstelling*	*Ja/Nee*
Financiële haalbaarheid	Is het financieel onderbouwd, inclusief externe subsidies of cofinanciering?	Knock-out. Geen financiële onderbouwing = afvallen
	Is er beheer en onderhoud meegenomen in de financiële berekening	Knock-out
	Zijn vervangingsinvesteringen meegenomen	Knock-out
Samenwerking & partnerschap	Zijn relevante interne of externe partners betrokken (waterschap, energiecoöperatie, inwoners)?	Score 0-3
	Is er sprake van ketensamenwerking binnen andere afdelingen en/of externen	
	Is er interne capaciteit voorhanden	Knock-out
	Is KCC meegenomen en/of geïnformeerd	
Inclusiviteit & draagvlak	Is er voldoende draagvlak in de gemeenschap, vooral bij kwetsbare groepen of jongeren?	Knock-out
Meetbaarheid en monitoring	Zijn de resultaten meetbaar en zijn indicatoren gedefinieerd (dashboard, rapportage)?	Score 0-1

Totaalscore:

- Maximaal: 25 punten (exclusief knock-outs)
- Knock-outs: indien niet voldaan, valt het initiatief af.

4. Prioritering

Gebruik onderstaande matrix om projecten te prioriteren:

Hoge impact	Strategisch Reserveren	Topprioriteit
Lage impact	Wenselijk	Snel Uitvoerbaar
	Lage Urgentie	Hoge Urgentie

Toepassing:
Dit afwegingskader kan beleidsmatig worden ingebed in de projectselectie, subsidieafwegingen, begrotingsbesprekingen en programmasturing binnen het duurzaamheidsteam van de gemeente.